

Bilag 2.

p. t. København, den 7. Februar 1924.

Ved Skrivelse Nr. 2080 af 5. d. M. har Ministeriet afæsket mig en Udtalelse om Kvalitetskontrollen ved Udførsel af Kartofler, angaaende dennes Betydning, om der afsluttes Handelen paa Grundlag af Kontrollen, samt andre Bemærkninger desangaaende.

Inden jeg kommer nærmere ind paa de enkelte Spørgsmaal, vilde jeg gerne forudskikke to almindelige Bemærkninger, for det første, at jeg ikke har haft Lejlighed til at gøre mig bekendt med Kontrollens Virksomhed eller dens Betydning i Almindelighed, specielt ikke om, hvad danske Eksportører mener om den, og for det andet, at jeg kun har Erfaringer om Kontrollen ved Udførsel til England, hvor man muligvis stiller større Fordringer til Kartofflernes Kvalitet end i andre Lande.

Der er formentlig kommet mange Ladninger af danske Kartofler til England, om hvilke det kan siges, at Kvaliteten har været bedre paa Grund af Kontrollen, end den ellers vilde have været. Det er mig bekendt, at de Ladninger, der i sin Tid kom fra den senere ophævede Kartoffeludførselsforening i Randers, har været af udmærket Kvalitet.

Men der er desværre i adskillige Tilfælde kommet Ladninger over, som har indeholdt en ret betydelig Del Kartofler, som paa Grund af Frostskade var raadnet.

Dette er uheldigt for Kontrollens Betydning, thi Sækkene er jo forsynet med Plomber, der angiver, at Kartofflerne er blevet kvalitetskontrolleret, og Ladningen er ledsaget af et Certifikat, der bl. a. betyder, at der ved Inspektionen ikke er fundet over $\frac{1}{2}$ Procent raadne (vaadforraadnede) Kartofler. Saaledes kom sidste December en Ladning til Cardiff, hvor efter mit Skøn henved en Fjerdedel af Ladningen bestod af raadne Kartofler. En anden Ladning af noget lignende Beskaffenhed skal for nylig, vistnok i December, være kommet til Middlesbrough efter først af den oprindelige Køber at være refuseret ved dennes Repræsentant, som saa Kartofflerne ved Indladningen i Grenaa og fandt dem delvis frosne.

Dette Forhold er jo meget uheldigt, og det baade fordi det gør et meget uheldigt Indtryk paa Køberne og paa andre, der hører derom, at en paa den danske Regerings Vegne eller dog efter dansk Lov inspiceret Ladning viser sig i Kvalitet at svare saa lidt til, hvad Attesten siger, og fordi det paafører Køberen betydelige Tab, naar denne, som almindeligt, har købt f. o. b. eller c. i. f. og derfor maa betale Ladningen, før den udløses, altsaa før dens Tilstand kan undersøges. Forklaringen turde være denne, at Kartofflerne vel svarede til Attesten, da de inspiceredes, men at de senere, paa Vejen fra Inspektionsstedet til Udskibningshavnen, er frosset. Dette Forhold turde det være vanskeligt at forklare eller at faa respekteret af Køberne, som har købt i Tillid til Kontrollen.

Thi det er vistnok nogenlunde almindeligt og var i hvert Fald Tilfældet ved ovennævnte Ladning til Cardiff, at Ladningen sælges „paa den Betingelse, at den danske Regerings Certifikat angaaende Kvalitet og Beskaffenhed (Condition) skal være endelig afgørende“. Den danske Eksportør henholder sig til denne Betingelse i Salgskontrakten og mener, at den fremmede Køber, naar han gaar ind paa denne Betingelse, derved har overtaget Risikoen for Certifikatets Paalidelighed, hvilket, naar Ladningen viser sig at være delvis frostbeskadiget, ikke kan antages at gøre Køberen særlig blidt stemt overfor den officielle danske Kontrol.

Jeg mener derfor, at man vanskelig kan forsvare at lade dette gaa, som det gaar nu, selv om Kontrollen i mange Tilfælde, ogsaa ved Eksport til England, har vist sig at svare til Forventningerne. Derimod er det ikke saa let at sige, hvad man skal stille i Stedet for den nuværende Ordning. Naar jeg skal tillade mig at stille Forslag herom, vil jeg atter forudskikke den Bemærkning, at jeg særlig tænker paa Eksporten til England. Men da man ikke kan have en forskellig Kontrol for de forskellige Modtagerlande, har jeg tænkt mig, at man kunde skelne mellem Eksport pr. Bane over Landgrænsen og Eksport pr. Skib. Den fremmede Køber, som ved Vintertid køber Kartofler, som forsendes en længere Vej pr. Bane, maa være klar over, at Kartofflerne kan fryse, efter at han har overtaget dem. Anderledes med Kartofler, der sendes pr. Skib; thi i en Skibslast fryser de meget vanskeligt, idet baade Vandet altid er over Frysepunktet, og tilmed Kartofflerne, som levende Plantedele, udvikler nogen Varme i Lasten.